

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Representative of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

**SAŽETAK PRESUDE  
A.-M.V. PROTIV FINSKE  
OD DANA 23. OŽUJKA 2017. GODINE  
ZAHTJEV BR. 53251/13**

## **ČINJENICE**

Podnositelj zahtjeva je osoba s intelektualnim poteškoćama.

Podnositelj je u dobi od 11 godina stavljen pod skrb države smješten u udomiteljsku obitelj. Međutim, 2007. godine tijela nadležna za zaštitu djece odlučila su ga odvojiti od udomiteljske obitelji i staviti ga u dom za djecu s posebnim potrebama - s jednim od njegove braće - u rodnom gradu u južnoj Finskoj. Razlog tome bio je što su udomitelji donijeli važne odluke bez konzultiranja vlasti, naime preselili su se u udaljeno selo na krajnjem sjeveru Finske i planirali su ga upisati u strukovnu školu udaljenu 300 km.

Kada je podnositelj navršio 18 godina, sud mu je imenovao mentora. U veljači 2011. godine mentor je donio odluku o prebivalištu A.-M.V., koja je, prema njegovim navodima, bila protiv njegove volje. A.-M.V. se želio preseliti iz svojeg rodnog grada na jugu i otići živjeti na sjever sa svojim bivšim udomiteljima. Međutim, njegov je mentor smatrao da je u njegovom najboljem interesu bilo da živi u rodnom gradu u kojem žive i drugi članovi njegove obitelji i u kojem ima bolje obrazovne i radne mogućnosti; dok je sa svojim bivšim udomiteljima mogao provoditi praznike.

A.-M.V. je pokrenuo sudski postupak u kojem je tražio da se mentor zamijeni drugom osobom koja će donijeti odluku o izboru mjesta prebivališta i obrazovanja. Taj su zahtjev domaći sudovi u konačnici odbili 2013. godine. Razmotrivši svjedočenje vještaka (psihologa) i nakon osobnog saslušanja A.-M.V., kao i nekoliko svjedoka, zaključili su da on očigledno nije bio u stanju razumjeti značaj planiranog preseljenja u udaljeni dio zemlje. Posebice je uzeo u obzir razinu njegove intelektualne sposobnosti, ocijenjenu kao sposobnost djeteta od šest do devet godina, te činjenicu da nije imao konkretnih prigovora na svoju trenutačnu situaciju u rodnom gradu u kojem je živio u zajednici za odrasle osobe s intelektualnim invaliditetom, odlazio na posao, imao hobbije i mrežu podrške koja se sastojala od njegove rodbine, prijatelja i osoblja tijela za socijalnu skrb. Naposljetku, sudovi su izrazili sumnju u to je li njegovo mišljenje doista bilo njegovo ili njegovih udomitelja. Stoga nije bilo razloga zamijeniti mentora drugom osobom glede pitanja koja se tiču izbora mjesta prebivališta podnositelja zahtjeva i njegova obrazovanja.

## **PRIGOVORI**

Pozivajući se na članak 8. (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) i članak 2. Protokola br. 4. (sloboda kretanja), podnositelj je prigovorio da je, zbog odluka sudova kojom se odbija zamjena njegovog mentora, bio spriječen da odluči gdje i s kim želi živjeti.

## **OCJENA SUDA**

Prvo, Sud je smatrao da je došlo do miješanja u pravo podnositelja zahtjeva na poštovanje njegova privatnog života, a odbijanje domaćih sudova da promijene odluku mentora, doista je rezultiralo time da je podnositelj zahtjeva bio spriječen da sam odluči gdje i s kim će živjeti. Međutim, to je miješanje imalo pravnu osnovu u Zakonu o skrbništvu, i bilo je očigledno opravdano legitimnim ciljem zaštite zdravlja podnositelja zahtjeva, u širem smislu njegove dobrobiti.

Naime, Sud se uvjerio da je odluka sudova bila donesena nakon konkretnog i pažljivog razmatranja svih relevantnih aspekata situacije podnositelja zahtjeva: njegove intelektualne sposobnosti; kao i njegovih sadašnjih i budućih okolnosti u slučaju preseljenja. Odluka se stoga nije temeljila na kvalifikaciji podnositelja zahtjeva kao osobe s invaliditetom, već na nemogućnosti podnositelja da shvati posljedice svog preseljenja, to jest da bi to uključivalo radikalnu promjenu njegovih životnih uvjeta. Stoga je za dobrobit i interese podnositelja zahtjeva bilo potrebno da se podrži odluka mentora.

Štoviše, uspostavljena je odgovarajuća ravnoteža između poštovanja dostojanstva i samoodređenja podnositelja zahtjeva i potrebe za očuvanjem njegove dobrobiti, posebice s obzirom na njegovu posebno ranjivu poziciju. U domaćim su postupcima postajale učinkovite zaštitne mjere za sprječavanje zlouporabe, kako to zahtijevaju standardi međunarodnog prava, te je podnositelj zahtjeva bio uključen u sve faze postupka, a njegova prava, želje i preferencije uzete su u obzir. Miješanje u prava podnositelja zahtjeva stoga je bilo razmjerno i prilagođeno okolnostima njegovog slučaja, te je podlijegalo preispitivanju od strane nadležnih, neovisnih i nepristranih domaćih sudova.

Odluke sudova zasnovane su na relevantnim i dostatnim razlozima, a odbijanje da se promijeni odluka mentora bilo je razmjerno legitimnom cilju zaštite zdravlja podnositelja zahtjeva, u širem smislu njegove dobrobiti.

Slijedom toga, u predmetu podnositelja zahtjeva nije došlo do povrede članka 8., niti do povrede prava na slobodu kretanja iz članka 2. Protokola br. 4.